

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын ЭМТ-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2025/143/-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2025 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас: 7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerquibaatar@audit.gov.mn</p> <p>Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн: Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	11
5.1 Албан шаардлага	11
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	11

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.02.25 № 131.
танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ӨНДӨР-УЛААН
СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА О.МӨНХТУЯА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх “Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ” хөтөлбөрийн хүрээнд үндсэн үйл ажиллагааны 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр тайланд онд гүйцэтгэлээр Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 1,110,541.8 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 36,631.2 мянган төгрөг, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 33,535.0 мянган төгрөг, урьд оны санхүүжилтийн үлдэгдэл 96,889.4 мянган төгрөг, нийт 1,277,597.4 мянган төгрөгийн эх үүсвэр бүрдүүлж, гүйцэтгэлээр 1,274,591.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, төрийн сангийн харилцах дансанд 2,986.1 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 8 үндсэн зорилтын хүрээнд 90 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, арга хэмжээний хэрэгжилтийг Өндөр-Улаан сумын Засаг дарга 93.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

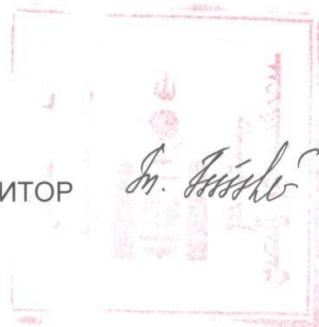
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>184,494,781.48</u>	<u>334,638,994.41</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	96,869,439.07	2,986,191.44
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	96,869,439.07	2,986,191.44
3121	Төгрөг	96,869,439.07	2,986,191.44
31211	Төрийн сангийн харилцах	96,869,439.07	2,986,191.44
33	АВЛАГА	25,362,916.00	251,439,513.98
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	25,362,916.00	251,439,513.98
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	62,262,426.41	80,213,288.99
351	Түүхий эд материал	7,293,310.88	10,463,285.49
35130	Эм боох материал	7,293,310.88	10,463,285.49
354	Хангамжийн материал	54,969,115.53	69,750,003.50
35410	Бичиг хэргийн материал	-	527,750.00
35420	Аж ахуйн материал	47,304,250.10	67,318,453.50
35440	Түлш, шатах тослох материал	7,292,325.43	-
35460	Хүнсний материал	372,540.00	1,903,800.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>792,828,301.64</u>	<u>958,624,793.31</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	792,828,301.64	958,624,793.31
392	Биет хөрөнгө	778,318,301.64	944,354,793.31
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	660,929,862.88	660,929,862.88
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-144,085,183.11	-155,903,500.35
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	242,601,860.00	334,803,260.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-118,793,009.20	-119,706,741.12
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	180,042,403.00	301,415,303.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-49,056,080.48	-86,558,449.63
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	8,551,726.20	13,191,451.60
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,873,277.65	-3,816,393.07
393	Биет бус хөрөнгө	14,510,000.00	14,270,000.00
39301	Програм хангамж	1,200,000.00	1,200,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-700,000.00	-940,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	14,010,000.00	14,010,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>977,323,083.12</u>	<u>1,293,263,787.72</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>30,630,238.55</u>	<u>-</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	30,630,238.55	-
413	Өглөг	30,630,238.55	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	27,723,538.55	-
4136	Бусад өглөг	2,906,700.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,906,700.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>946,692,844.57</u>	<u>1,293,158,787.72</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	946,692,844.57	1,293,263,787.72
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	377,631,204.13	377,631,204.13
51101	Өмч: - төрийн	377,631,204.13	377,631,204.13
512	Хуримтлагдсан үр дүн	244,051,660.46	590,622,603.61
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	244,051,660.46	244,051,660.46
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	346,570,943.15
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	325,009,979.98	325,009,979.98
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>977,323,083.12</u>	<u>1,293,263,787.72</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,068,520,688.73	1,651,758,184.54
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	63,108,946.43	271,869,697.75
120	Нийтлэг татварын бус орлого	63,108,946.43	271,869,697.75
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	63,108,946.43	271,869,697.75
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		35,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,153,240.00	33,500,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	21,520,279.00	40,138,972.35
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Үндсэн хөрөнгө	40,435,427.43	198,195,725.40
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,005,411,742.30	1,379,888,486.79
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	25,362,916.00	-
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	25,362,916.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	27,770,000.00	43,270,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	27,770,000.00	43,270,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	952,278,826.30	1,336,618,486.79
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	952,278,826.30	1,336,618,486.79
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,054,094,243.10	1,267,092,821.39
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,054,094,243.10	1,267,092,821.39
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,053,264,896.10	1,260,454,077.93
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	638,896,339.93	846,113,452.50
210101	Үндсэн цалин	335,226,919.79	487,015,978.25
210102	Нэмэгдэл	225,121,537.34	289,823,763.25
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	4,566,000.00
210104	Урамшуулал	53,940,277.80	61,515,681.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24,607,605.00	3,192,030.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	80,538,338.03	97,260,570.96
210201	Тэтгэврийн даатгал	54,884,657.41	66,768,394.15
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,317,648.79	7,687,453.12
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,715,475.07	4,429,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,154,275.81	3,749,693.85
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,466,280.95	14,625,429.84
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	20,111,627.57	33,923,581.97
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,366,653.00	6,950,514.54
210302	Түлш, халаалт	13,231,674.57	25,984,767.43
210303	Цэвэр, бохир ус	1,513,300.00	988,300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	63,484,746.00	55,811,566.23
210401	Бичиг хэрэг	7,144,700.00	5,522,150.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,532,246.00	32,742,673.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,230,400.00	6,179,579.23
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,950,700.00	2,283,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,626,700.00	9,083,564.00
2105	Норматив зардал	156,250,198.45	134,786,980.54
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	119,214,538.45	98,958,140.54
210502	Хоол, хүнс	29,921,660.00	28,003,840.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,114,000.00	7,615,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,122,600.00	4,182,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	578,000.00	-
210604	Урсгал засвар	11,544,600.00	4,182,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,758,000.00	3,574,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,758,000.00	3,574,000.00

Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын ЭМТ-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,053,008.00	4,310,212.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	3,357,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	110,950.00	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	194,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	50,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	742,058.00	209,112.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	78,050,038.12	80,701,713.73
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,797,400.00	11,958,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	59,252,638.12	68,743,713.73
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	829,347.00	6,638,743.46
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	829,347.00	6,638,743.46
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	829,347.00	6,638,743.46
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	14,426,445.63	384,665,363.15
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	38,094,420.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	38,094,420.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	-38,094,420.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	14,426,445.63	346,570,943.15

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	981,202,066.30	1,187,451,888.81
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,153,240.00	33,535,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,153,240.00	33,535,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,153,240.00	33,535,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		35,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,153,240.00	33,500,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	980,048,826.30	1,153,811,888.81
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	27,770,000.00	43,270,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	27,770,000.00	43,270,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	952,278,826.30	1,110,541,888.81
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	952,278,826.30	1,110,541,888.81
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	938,108,606.65	1,206,791,236.44
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	938,108,606.65	1,206,791,236.44
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	937,279,259.65	1,200,152,492.98
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	608,072,656.46	868,053,793.11
210101	Үндсэн цалин	310,713,902.09	487,015,978.25
210102	Нэмэгдэл	219,610,469.77	309,602,212.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	4,566,000.00
210104	Урамшуулал	51,614,389.50	63,677,572.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,133,895.10	3,192,030.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	79,248,186.19	103,043,768.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	54,884,657.41	71,737,151.69

Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын ЭМТ-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,317,648.79	8,320,278.68
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,715,475.07	4,429,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,158,275.81	3,931,308.69
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,172,129.11	14,625,429.84
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,440,653.00	26,631,256.54
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,366,653.00	6,950,514.54
210302	Түлш, халаалт	19,024,000.00	18,692,442.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,050,000.00	988,300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,896,265.00	53,855,752.23
210401	Бичиг хэрэг	7,100,300.00	5,540,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,909,165.00	32,742,673.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,170,400.00	6,179,579.23
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,950,300.00	1,292,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,766,100.00	8,100,000.00
2105	Норматив зардал	119,740,491.00	111,940,010.20
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	88,692,691.00	75,984,310.20
210502	Хоол, хүнс	23,933,800.00	27,205,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,114,000.00	8,749,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	23,828,300.00	15,906,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	578,000.00	3,061,100.00
210604	Урсгал засвар	23,250,300.00	12,845,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,758,000.00	3,574,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,758,000.00	3,574,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,053,008.00	4,440,212.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	3,487,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	110,950.00	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	194,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	50,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	742,058.00	209,112.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,241,700.00	12,707,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,241,700.00	12,707,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	829,347.00	6,638,743.46
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	829,347.00	6,638,743.46
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	829,347.00	6,638,743.46
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>43,093,459.65</u>	<u>-19,444,347.63</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	41,547,300.00	74,438,900.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	41,547,300.00	74,438,900.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	41,547,300.00	74,438,900.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	41,547,300.00	74,438,900.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-41,547,300.00</u>	<u>-74,438,900.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	1,546,159.65	-93,883,247.63

Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын ЭМТ-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		96,869,439.07
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	96,869,439.07	2,986,191.44

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	377,631,204.13	325,009,979.98	244,051,660.46	946,692,844.57
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	346,570,943.15	346,570,943.15
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	377,631,204.13	325,009,979.98	590,622,603.61	1,293,263,787.72

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,450,936,800.00	1,274,591,392.98	176,345,407.02	87.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,450,936,800.00	1,274,591,392.98	176,345,407.02	87.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,450,936,800.00	1,274,591,392.98	176,345,407.02	87.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	988,693,800.00	868,053,793.11	120,640,006.89	87.8
210101	Үндсэн цалин	483,385,500.00	487,015,978.25	-3,630,478.25	100.8
210102	Нэмэгдэл	399,569,700.00	309,602,212.86	89,967,487.14	77.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,742,000.00	4,566,000.00	1,176,000.00	79.5
210104	Урамшуулал	99,996,600.00	63,677,572.00	36,319,028.00	63.7
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	3,192,030.00	-3,192,030.00	100.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	130,059,500.00	103,043,768.90	27,015,731.10	79.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	95,762,800.00	71,737,151.69	24,025,648.31	74.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,574,200.00	8,320,278.68	253,921.32	97.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,512,500.00	4,429,600.00	82,900.00	98.2
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,061,600.00	3,931,308.69	130,291.31	96.8
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,148,400.00	14,625,429.84	2,522,970.16	85.3
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	33,270,000.00	26,631,256.54	6,638,743.46	80.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	16,196,000.00	6,950,514.54	9,245,485.46	42.9
210302	Түлш, халаалт	16,024,000.00	18,692,442.00	-2,668,442.00	116.7
210303	Цэвэр, бохир ус	1,050,000.00	988,300.00	61,700.00	94.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	60,684,700.00	53,855,752.23	6,828,947.77	88.7
210401	Бичиг хэрэг	5,540,900.00	5,540,900.00	0.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	39,566,700.00	32,742,673.00	6,824,027.00	82.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,184,500.00	6,179,579.23	4,920.77	99.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,292,600.00	1,292,600.00	0.00	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,100,000.00	8,100,000.00	0.00	100.0

Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын ЭМТ-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2105	Норматив зардал	112,960,300.00	111,940,010.20	1,020,289.80	99.1
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	75,789,000.00	75,984,310.20	-195,310.20	100.3
210502	Хоол, хүнс	28,421,500.00	27,205,900.00	1,215,600.00	95.7
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,749,800.00	8,749,800.00	0.00	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	90,345,600.00	90,345,600.00	0.00	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	52,500,000.00	52,500,000.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	37,845,600.00	37,845,600.00	0.00	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	4,123,200.00	3,574,000.00	549,200.00	86.7
210702	Дотоод албан томилолт	4,123,200.00	3,574,000.00	549,200.00	86.7
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,675,200.00	4,440,212.00	8,234,988.00	35.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,205,200.00	3,487,000.00	7,718,200.00	31.1
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00	0.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	194,100.00	5,900.00	97.1
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	50,000.00	50,000.00	0.00	100.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	720,000.00	209,112.00	510,888.00	29.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,124,500.00	12,707,000.00	5,417,500.00	70.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,124,500.00	12,707,000.00	5,417,500.00	70.1
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,450,936,800.00	1,180,708,145.35	270,228,654.65	81.4
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	43,270,000.00	36,631,256.54	6,638,743.46	84.7
132001	Орон нутгийн төсвөөс	43,270,000.00	36,631,256.54	6,638,743.46	84.7
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,277,277,400.00	1,110,541,888.81	166,735,511.19	86.9
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,277,277,400.00	1,110,541,888.81	166,735,511.19	86.9
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	130,389,400.00	33,535,000.00	96,854,400.00	25.7
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		35,000.00	-35,000.00	
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	33,500,000.00	33,500,000.00	0.00	100.0
1200043	Өмнөх оны үлдэгдлээс санхүүжих	96,889,400.00		96,889,400.00	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		96,869,439.07	-96,869,439.07	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		2,986,191.44	-2,986,191.44	
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	33	33	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1	1	0.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	22	22	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	6	6	0.00	100.0
620004	Гэрээт ажилтан	4	4	0.00	100.0

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 162,963.86 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрч, санхүүгийн тайланд 162,943.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулга хийлгэлээ. Харин төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг буруу илэрхийлсэн 19.96 мянган төгрөгийн алдаа нь Сангийн яамны цахим системд нэгтгэгдсэн шалтгаанаар залруулагдаагүй болно. Залруулаагүй алдааг давтан гаргахгүй байхыг зөвлөлөө.

Залруулгын алдаа:

- Тайлант жилийн эм боох материалын нярвын тайлангийн 69,200.0 мянган төгрөгийн орлого, 93,743.9 мянган төгрөгийн зарлагын нэр төрлийн тайланг сар бүрээр гаргуулж нотлох баримтыг стандартын дагуу бүртгэлд тусгуулж аудитын явцад залруулан бүртгүүлэв.

Энэ нь НББ-ын тухай хуулийн 5.1.4, 14.4.2, 15.1,15.2 дахь заалтууд, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийн хангахгүй байна.

Аудитаар 2 зөрчил² илэрсэнд 2 албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй материаллаг алдааны зөрчил нь 0 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 10,161.3 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1 Тус байгууллагын үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 8 нэр төрлийн 11 ширхэг 144,551.4 мянган төгрөгийн хөрөнгөнд холбогдох арга хэмжээг авч ажиллаагүй байна.

Энэ нь ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүлээ

5.1.2 Тайлант онд сумын эрүүл мэндийн төв нь хүний нөөцийн доод хязгаараар 1 хүүхдийн эмчтэй байхаар тооцсоныг зөрчиж 1.5 орон тоогоор ажилласан байна зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1.-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Монгол улсын стандарт MNS 5081:2013 А хавсралт "Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгийн хүний нөөцийн доод хязгаар" гэсэн заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүлээ

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын ЭМТ-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Няравын тайланг стандартын дагуу гаргуулсан	1	162,943.9			1	162,943.9	1	162,943.9				
Мөнгөн хөрөнгийн урьд оны үлдэгдлээс илүү төлөвлөсөн	1	19,96			1	19,96			1	19,96		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Үлдэх өртөггүй хөрөнгийг хугацааг сунгаж үнэлэх	1	0			1	0						
Орон тоо давхардуулж ажилласан	1	0			1	0						
Дүн	2	0			2	0						